

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова Приймальної комісії

Руслан БІЛОСКУРСЬКИЙ

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПІРАНТУРИ

ОНП «Українська філологія»

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

спеціальності В11 Філологія

галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Затверджено на засіданні вченої ради
філологічного факультету
Протокол №10 від 14 травня 2025 р.
Голова вченої ради
філологічного факультету

Ярослав РЕДЬКВА

Чернівці, 2025

Адреса: філологічний факультет Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (корп. 6, вул. Коцюбинського, 2, м. Чернівці)

Гарант освітньо-наукової програми – Альона ТИЧІНІНА, доцент, кандидат філологічних наук, доцент кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури.

Завідувач кафедри сучасної української мови – Світлана ШАБАТ-САВКА, професор, доктор філологічних наук.

Завідувач кафедри історії та культури української мови – Наталія КОЛЕСНИК, професор, доктор філологічних наук.

Завідувач кафедри української літератури – Валентин МАЛЬЦЕВ, доцент, кандидат філологічних наук.

Завідувач кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури – Роман ДЗИК, доцент, кандидат філологічних наук.

Контактна інформація:

Альона ТИЧІНІНА – тел. +380992255201, a.tychinina@chnu.edu.ua

Світлана ШАБАТ-САВКА – s.shabat-savka@chnu.edu.ua

Наталія КОЛЕСНИК – n.kolesnyk@chnu.edu.ua

Валентин МАЛЬЦЕВ – v.maltsev@chnu.edu.ua

Роман ДЗИК – r.dzyk@chnu.edu.ua

Консультації: за попередньою домовленістю.

З М І С Т

1. Пояснювальна записка
2. Вимоги до здобувачів на вступному іспиті до аспірантури
3. Структура і зміст екзамену. Критерії оцінювання знань
4. Політика щодо академічної доброчесності
5. «Загальне мовознавство»
6. «Українська мова»
7. «Теорія літератури»
8. «Українська література»

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

До складання вступного іспиту до аспірантури за ОНП «Українська філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності B11 Філологія за спеціалізацією B11.01 Філологія (українська мова та література) галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки допускаються особи, які мають другий (магістерський) рівень вищої освіти. Вступний іспит до аспірантури проводиться в обсязі теоретичних курсів з філології, передбачених навчальними планами вищих навчальних закладів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Вступник до аспірантури повинний виявити глибокі знання з теоретичних дисциплін та належні практичні вміння і навички.

Програму розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», на основі Постанови Кабінету Міністрів України № 261 від 23 березня 2016 р. «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» (з усіма чинними змінами), а також Правил прийому до аспірантури та докторантури Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича як основного навчально-нормативного документа підготовки потенційних вступників до вступу в аспірантуру для здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD).

Для абітурієнтів, які вступають із дипломом ОКР «магістр» з іншої спеціальності, вступному іспитові передують фахова співбесіда зі спеціальності «Філологія», за результатами якої вони рекомендуються або не рекомендуються екзаменаційною комісією до подальших вступних випробувань, зокрема й до цього іспиту.

2. ВИМОГИ ДО ЗДОБУВАЧІВ НА ВСТУПНОМУ ІСПИТІ ДО АСПІРАНТУРИ

Вступний іспит до аспірантури за ОНП «Українська філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності B11 Філологія за

спеціалізацією B11.01 Філологія (українська мова та література) галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки передбачає перевірку й оцінку сформованості у здобувачів мовної та літературної філологічної компетентності, наявності базових знань з базових філологічних дисциплін, а також здатності самостійно реалізувати здобуті знання в науково-дослідній роботі з актуальних проблем сучасної філології. Здобувачі повинні володіти знаннями, навичками та вміннями з університетських теоретичних курсів загального мовознавства, української мови, теорії літератури, української літератури.

Головною вимогою до теоретичної підготовки здобувачів є знання ними сучасних наукових напрямів та підходів до вивчення мовознавчих та літературознавчих парадигм і концепцій. Відповіді здобувача повинні підтвердити достатньо повне знання (в обсязі програми вищої філологічної освіти) сучасного стану науки про мову, літературу, загальної наукової проблематики та методів науково-дослідного аналізу мовних і художніх явищ.

3. СТРУКТУРА І ЗМІСТ ЕКЗАМЕНУ.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Іспит має на меті визначення готовності вступників до аспірантури до здійснення науково-дослідницької діяльності зі спеціальності B11 «Філологія» (ОНП «Українська філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціалізацією B11.01 Філологія (українська мова та література) галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки).

Вступне фахове випробування проводиться в тестовій формі в такому порядку: до кожного завдання пропонується 4 варіанти відповідей (дистрактори), з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним неправильно, якщо: а) позначено неправильну відповідь (дистрактор); б) позначено два або більше варіантів відповіді (дистрактори), навіть якщо серед них є правильна відповідь (дистрактор); в) відповідь не позначено взагалі. Іспитове тестування передбачає 40 питань. Оцінювання відповіді вступника на

кожне з питань здійснюється за урахуванням таких норм та критеріїв:

- перший рівень - 25 тестових завдань, кожне з яких оцінюється по 2 бали;
- другий рівень - 10 тестових завдань, кожне з яких оцінюється по 4 бали;
- третій рівень - 5 тестових завдань, кожне з яких оцінюється по 6 балів;

Загальна оцінка за тестування підраховується як сума балів набраних абітурієнтом за трьома рівнями за шкалою оцінювання 80-200 балів.

Максимальна кількість балів на вступному іспиті – 200 балів. Підрахунок здійснюється автоматично системою.

Вступний іспит вважається складеним за умови отримання абітурієнтом не менше 100 балів, що відповідає нижній межі оцінки задовільного рівня.

Високий рівень знань відповідає сумі балів 175–200 від максимальної кількості можливих.

Достатній рівень знань відповідає загальній сумі балів 150–174 від максимальної кількості можливих.

Недостатній рівень знань відповідає загальній сумі балів 125-149 від максимальної кількості можливих.

Низький рівень знань відповідає загальній сумі балів 100–124 від максимальної кількості можливих.

Рішення про зарахування вступника на навчання приймається Приймальною комісією Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича відповідно до встановленої університету ліцензії за набраним конкурсним балом згідно з Правилами прийому до аспірантури Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії у 2025 році.

4. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики академічної доброчесності всіма учасниками екзаменаційного процесу принципове. Академічна недоброчесність не допускається та має нульову толерантність. Регулювання дотримання академічної доброчесності здійснюється відповідно до таких документів:

✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>

✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf

ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО

1. Предмет мовознавства. Зміст і основні завдання загального мовознавства.
2. Місце мовознавства в системі наук.
3. Знакова природа мови. Поняття про мовний знак та його специфіка. Своєрідність мови як знакової системи.
4. Проблема співвідношення мови і мислення. Внутрішнє мовлення і мислення.
5. Проблема мови і мовлення (історія питання). Сучасні уявлення про співвідношення мови і мовлення.
6. Система і структура мови. Парадигматичні, синтагматичні й ієрархічні відношення між одиницями мови.
7. Структура мови. Основні і проміжні рівні мови. Розділи мовознавства.
8. Фонологія як наука. Історія фонології. Основні поняття фонології.
9. Фонологічні школи.
10. Граматика як наука. Основні поняття граматичної теорії (граматичне значення, граматична форма, граматична категорія).
11. Морфологічний рівень структури мови.
12. Частини мови, принципи їх виокремлення. Явища взаємопереходу між частинами мови.
13. Синтаксичний рівень структури мови. Одиниці синтаксичного рівня.
14. Лексико-семантична система мови. Парадигматичні, синтагматичні та епідигматичні відношення у лексико-семантичній системі мови.
15. Морфонологічний проміжний рівень мови.
16. Словотвірний проміжний рівень мови.
17. Фразеологічний проміжний рівень мови.
18. Суспільна природа мови. Функції мови.
19. Соціальна зумовленість мовних явищ. Суспільний характер мовної норми.
20. Розвиток мови і розвиток суспільства.
21. Мова як найважливіша етнічна ознака. Мова, нація і держава.
22. Мовна політика.
23. Мова і культура.
24. Соціолінгвістика. Її предмет, завдання і проблеми.
25. Інтерлінгвістика як галузь мовознавства. Штучні мови.
26. Розвиток мови. Синхронне та діахронне вивчення мови.
27. Зовнішні та внутрішні причини мовних змін.
28. Специфіка розвитку різних рівнів структури мови. Темпи мовних змін.
29. Методи дослідження мови. Загальна характеристика і класифікація.
30. Описовий метод.
31. Порівняльно-історичний метод.
32. Метод лінгвістичної географії.
33. Зіставний метод.
34. Структурний метод та його різновиди.
35. Соціолінгвістичні та психолінгвістичні методи.
36. Застосування математичних методів у мовознавстві.

37. Сучасні мовознавчі напрями (когнітивна лінгвістика, лінгвістика тексту, комунікативна лінгвістика тощо).

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бацевич Ф.С. Нариси з теорії тексту. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 280 с.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. К. : “Академія”, 2004. 344 с.
3. Войцева О. А. Загальне мовознавство : навч.-метод. посіб. Одеса : Одес. нац. ун-т, 2022. 132 с.
4. Дорошенко С.І. Загальне мовознавство: навч.посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 288с.
5. Загальне мовознавство в тестах для бакалаврів: [навч. посіб.] / Дрогоб. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка; [уклад.: Космеда Т. А. та ін. ; за заг. ред. Т. А. Космеди]. Дрогобич, 2013. 158 с.
6. Загальне мовознавство : навчально-методичний посібник для студентів денної і заочної форм навчання напряму підготовки 6.020303 Філологія. Мова і література (англійська) / уклад. І. С. Гонца. – Умань : “Візаві”, 2017. 102 с.
7. Кочерган М.П. Загальне мовознавство. К.: «Академія», 2010. 464 с.
8. Кульбабська О. В. Основи мовознавчих досліджень : модульний курс : навч. посібник / О. В. Кульбабська, Н. О. Шатілова. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2016. 344 с.
9. Осіпова Т. Невербальна комунікація та своєрідність її омовлення в українському дискурсі: феномен вербалізації невербаліки: монографія. Харків: Вид-во Іванченка І. С., 2019, 388 с.
10. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава, Довкілля. К., 2011. 825 с.
11. Сучасні технології лінгвістичних досліджень : навч. посіб. Нац. ун-т "Львів. політехніка". Л. : Вид-во Львів. політехніки, 2017. 149 с.
12. Скаб М. С. Загальне мовознавство : тести. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. 88 с.
13. Супрун Л. В. Загальне мовознавство. Практичні заняття, самостійна робота: навч. посібник. К.: Знання, 2022. 335 с.
14. Українська мова : енциклопедія ; 2-е вид., випр. і доп. / ред. : В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, М. П. Зяблюк та ін. Київ, 2004. 824 с.
15. Фаріон І.Д. Історія становлення метатермінів мова–мовлення. Слов’янська філологія. Науковий вісник Чернівецького університету: збірник наукових праць. Вип. 475–477 / наук. ред. Б. І. Бунчук. Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2009. С. 268–279.
16. Фаріон І.Д. Мова – це сила (або суспільно-креативна роль української мови в ХІ – середині ХІХ ст.) . Мандрівець. Всеукраїнський науковий журнал. 2009. № 3. С. 4–13.
17. Фаріон І.Д. Мова як засіб спотворення світу. Психологічні перспективи. Волинський державний університет імені Лесі Українки, 2006. Вип. 8. С.9–18.
18. Фаріон І.Д. Мова як національно-духовний феномен. Київська церква. 2001. № 4. С. 111–118
19. Фаріон І.Д. Діяхронна соціолінгвістика: історія терміна та галузі мовознавства. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Проблеми української термінології / відп. ред. Ігор Дуцяк. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2014. № 791. С. 154–162.

20. Фаріон І.Д. Олександр Потебня у контексті соціолінгвістики. Дивослово. 2016. № 4. С. 31–37
21. Lachur Cz. Zarys językoznawstwa ogólnego. Opole: UO, 2014. 320 s.
22. Lucznski E., Mackiewicz J. Językoznawstwo ogólne. Gdansk, WUG, 2016. 146 s.
23. Stalmaszczyk P. Metodologie językoznawstwa. Od diachronii do panchronii. Łódź : Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2018. 146 s.
24. Stalmaszczyk p. Metodologie językoznawstwa. Podstawy teoretyczne : Podręcznik akademicki. Łódź : Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2015.т 299 s.

УКРАЇНЬКА МОВА

Вступ.

1. Основні етапи розвитку української мови від найдавніших часів до наших днів.
2. Походження української мови. Поняття «нова українська літературна мова», «сучасна українська мова». Назви «Україна», «український» (погляди, проблеми). Діалектна база старої і нової літературної мови.
3. Основні зміни в новій редакції «Українського правопису» (2019 р.).
4. Історія «державності» української мови. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (2019) та особливості його реалізації.
5. Нормалізація української літературної мови в 20 – 90-х рр. ХХ ст.
6. Найвизначніші досягнення української літературної мови першої половини ХІХ – початку ХХ ст. у галузі лексичного і правописного унормування.
7. Проблеми культури мовлення на сучасному етапі розвитку суспільства.
8. Історичний зв'язок української мови з іншими слов'янськими і неслов'янськими мовами на різних етапах розвитку.
9. Основні тенденції розвитку української мови на сучасному етапі.
10. Особливості розвитку і функціонування української мови на Буковині.
11. Старослов'янська мова в історії української культури і церкви.
12. Основні джерела вивчення історії української мови.
13. Основні розділи науки про мову (загальна структура, функціонально-семантична характеристика).
14. Принципи українського правопису.
15. Класифікація говорів української мови.
16. Взаємозв'язок сучасної української мови з іншими науковими дисциплінами.
17. Основні методи дослідження сучасного мовознавства.
18. Історія функціонування стилів української мови.

Лексикологія і фразеологія.

1. Лексикологія української мови. Однозначні та багатозначні слова. Пряме й переносне значення слів. Типи переносного значення.
2. Омоніми. Типи омонімів та їхнє походження.
3. Синоніми. Основні типи синонімів. Синонімічний ряд.
4. Антоніми. Загальномовні та контекстуальні антоніми: морфологічне вираження та стилістичне використання.
5. Склад української лексики з погляду її походження.
6. Склад української мови у стилістичному аспекті.
7. Основні типи фразеологічних одиниць у сучасній українській мові. Джерела фразеології.
8. Українська лексикографія. Характеристика найважливіших словників української мови.
9. Стилiстично маркована лексика: терміни, професіоналізми, діалектизми, канцеляризми, варваризми.

10. Основні поняття ономастики. Процеси онімізації та апелятивації.

Фонетика і фонологія. Орфоепія.

1. Система фонем сучасної української літературної мови.
2. Класифікація голосних звуків та їхня артикуляційна характеристика.
3. Голосні фонemi та їхня звукова реалізація (варіанти).
4. Класифікація і характеристика приголосних української мови.
5. Асиміляція й дисиміляція приголосних української мови.
6. Поняття орфоепії. Основні орфоепічні норми української мови.
7. Чергування о та е з і: історичне пояснення чергування.
8. Чергування о та е з нулем звука.
9. Чергування приголосних в українській мові. Перше, друге і третє перехідне пом'якшення.
10. Чергування приголосних у процесі словотворення.
11. Основні історичні звукові зміни, зумовлені дією закону відкритого складу.

Морфеміка. Словотвір.

1. Морфемна будова слова. Первинні та вторинні корені. Афіксальні морфеми.
2. Класифікація морфем української мови.
3. Способи словотворення в українській мові.
4. Поняття про афіксоїди: суфіксоїди та префіксоїди.
5. Основа слова. Поняття про твірну й похідну основи.
6. Досягнення в галузі морфеміки та словотвору.
7. Морфологія, її об'єкт та завдання. Співвідношення термінопонять: граматичне значення, граматична форма, граматична категорія.
9. Система частин мови в сучасному українському мовознавстві.
10. Погляди І. Р. Вихованця та К. Г. Городенської на систему частин мови в сучасній українській мові.
11. Концепція частин мови в працях І. К. Кучеренка.
12. Іменник: значення і формально-граматичні ознаки. Синтаксичні функції іменника.
13. Лексико-граматичні категорії іменника.
14. Рід іменників. Способи вираження категорії роду. Поняття про фемінітиви.
15. Число іменників. Залишки двоїни. Однинні та множинні іменники.
16. Поділ іменників на відміни. Поняття про словозміну.
17. Прикметник як частина мови. Повні та короткі форми прикметників.
18. Розряди прикметників. Поняття про кількість розрядів прикметників. Проміжні розряди прикметників.
19. Категорія присвійності в українській мові.
20. Ступінь порівняння прикметника як граматична категорія. Способи творення вищого та найвищого ступенів порівняння прикметників.
21. Тверда і м'яка групи прикметників. Прикметники на зразок «білолиций»: особливості словозміни.
22. Правопис прикметників.

23. Числівник як частина мови. Поділ числівників за значенням і будовою.

24. Правопис числівників та відмінювання.

25. Займенник як частина мови. Місце займенника в системі частин мови.

26. Розряди займенників за значенням та співвідношенням з іншими частинами мови. Субстантивні, атрибутивні, субстантивно-атрибутивні та кількісні займенники.

27. Категорія особи в українській мові.

28. Дієслово як частина мови. Основні форми дієслова та специфіка їхнього значення.

29. Інфінітив: граматичні показники та синтаксичні функції.

30. Граматична категорія способу дієслова. Дійсний, умовний та наказовий способи дієслів.

31. Часи дієслів. Специфіка граматичної категорії часу дієслова. Утворення часових форм дієслова.

32. Особові та безособові дієслова.

33. Словозміна дієслів. Дієслівні парадигми.

34. Прислівник як частина мови. Граматичні ознаки та синтаксичні функції прислівників.

35. Розряди прислівників за значенням. Правопис прислівників.

36. Статус службових частин мови в наукових дослідженнях.

37. Прийменник як частина мови. Первинні та вторинні прийменники.

38. Сполучники сурядності та підрядності.

39. Класифікація часток української мови.

40. Лінгвістичний статус вигуків у практиці наукових студій.

Синтаксис.

1. Основні напрями сучасних синтаксичних досліджень.

2. Речення і словосполучення як синтаксичні одиниці.

3. Речення і висловлення. Речення і фраза.

4. Визначення і класифікація типів простих речень.

5. Класифікація речень за комунікативною настановою і метою висловлювання.

6. Граматична будова речення.

7. Семантична будова речення.

8. Комунікативна будова речення.

9. Прості двоскладні (дієслівні, субстантивні, ад'єктивні, партиципні) речення.

10. Поняття про парадигму простого речення.

11. Проблема односкладних речень у мовознавстві.

12. До питання парадигматики односкладного речення.

13. Неповні речення в синтаксичній системі української мови.

14. Поняття про еквіваленти речення. Нечленовані комунікати. Парцельовані комунікати. Незакінчені реченнєві еквіваленти.

15. Поняття про просте ускладнене речення.

16. Розділові знаки в реченнях із відокремленими членами речення.
17. Складносурядні речення: класифікація та пунктуація.
18. Типи складнопідрядних речень. Складнопідрядні речення з кількома підрядними.
19. Складне безсполучникове речення: семантика та пунктуація.
20. Складні речення з різними видами синтаксичного зв'язку.
21. Поняття про парадигму складного речення.
22. Надфразна єдність (складне синтаксичне ціле) як одиниця синтаксису. Період. Абзац.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. К. : “Академія”, 2004. 344 с.
2. Вихованець І. Р., Городенська К. Г. Теоретична морфологія української мови: Академ. граматики укр. мови / За ред. І. Вихованця. К.: Пульсари, 2004. 400 с.
3. Горпинич В. О. Морфологія української мови. К. : “Академія”, 2004. 336 с.
4. Граматика сучасної української літературної мови: морфологія / за редакцією К. Г. Городенської. К. : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 752 с.
5. Грещук В., Грещук В. Південно-західні діалекти в українській художній мові. Івано-Франківськ : Вид-во ПНУ ім. В. Стефаника, 2010. 309 с.
6. Гуйванюк Н. В. Слово – Речення – Текст: вибрані праці. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2009. 664 с.
7. Дудик П.С. Стилїстика української мови: навчальний посібник. К. : “Академія”, 2005. 368 с.
8. Загнітко А.П. Теоретична граматики української мови: Синтаксис. Донецьк : ДонНУ, 2001. 663 с.
9. Загнітко А. Теорія граматики і тексту : монографія. Донецьк : Вид-во “Ноулідж”, 2014. 480 с.
10. Жайворонок В. Знаки української етнокультури : словник-довідник. Київ, 2006. 703 с.
12. Ковалевська Т. Ю. Комунікативні аспекти нейролінгвістичного програмування. Одеса : “Астропринт”, 2000. 342 с.
13. Культура фахового мовлення : [навчальний посібник / за редакцією Н. Д. Бабиць]. Чернівці : “Книги – ХХІ”, 2006. 496 с.
14. Кучеренко І. К. Теоретичні питання граматики української мови: Морфологія. Вінниця: “Поділля”, 2003. 464 с.
15. Мова в суспільстві: семантика, синтактика, прагматика (Language in society: semantics, syntax, pragmatics). Частина II. / За ред. Г. Мацюк, І. Митнік, П. Юзвікевича. Варшава, Львів, Вроцлав, Седльце: “IKRiBL”, 2022. 626 с.
16. Попова І.С. Фундаментальні категорії метамови українського синтаксису (одиниця, зв'язок, модель): монографія. Д.: Вид-во ДНУ, 2009. 432 с.
17. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: “Довкілля”. К, 2006. 716 с.
18. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник. Полтава: “Довкілля”. К, 2008. 712 с.
19. Скаб М. В. Церковнослов'янська мова української редакції: морфологія, синтаксис, історія перекладів та виправлень. Чернівці : Видавничий дім „Родовід”, 2018. 284 с.

20. Скаб М. Церковнослов'янська мова української редакції : історія виникнення та функціонування, графіка, орфографія, фонетика, лексика. Чернівці : Видавничий дім „Родовід”, 2014. 340 с.
21. Слинько І. І., Гуйванюк Н. В., Кобилянська М.Ф. Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання. К.: “Вища школа”, 1994. 670 с.
22. Сучасна українська літературна мова: підручник / А. Грищенко, Л. Мацько, М. Плющ та ін. / За ред. А. П. Грищенка. К.: “Вища школа”, 2002. 439 с.
23. Степаненко М. І. Просторові поширювачі у структурі простого речення: монографія. Полтава: “АСМІ”, 2004. 462 с.
24. Українська граматика в іменах : енциклопедичний словник-довідник : науково-довідкове видання / упорядники Загнітко Анатолій, Балко Марина. Донецьк : ДонНУ, 2013. 426 с.
25. Українська мова: Енциклопедія / Редкол.: В.М.Русанівський, О.О.Тараненко (співголови), М.П. Зяблюкта ін. К.: Укр. енцикл., 2002. 752 с.
26. Український правопис. К.: “Наук. думка”, 2019. 392 с.
27. Шабат-Савка С. Т. Категорія комунікативної інтенції в українській мові: монографія. Чернівці : “Букрек”, 2014. 412 с.
28. Шабат-Савка С.Т., Максим'юк О. В., Шатілова Н. О. Пунктуація української мови. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2016. 240 с.
29. Шульжук К.Ф. Синтаксис сучасної української мови. К.: “Альма-матер”, 2004. 408 с.

ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ

1. Специфіка літератури як виду мистецтва. Динаміка розвитку форм літератури і науково-технічний прогрес: усна традиція, рукописна, друкована книга, електронна книга, аудіокнига, інтернет-література.
2. Розвиток науки про літературу в Античності. Піфагор та піфагорійський союз. Поняття гармонії, «музика сфер», «орфізм», «мімезис». Вплив софістики на сучасні гуманітарні науки.
3. Внесок Сократа в теорію літератури. Сократівська іронія і сократівська методика ведення діалогу.
4. Інтерпретація ідей Сократа в платонівських діалогах. Поняття «ейдос» у вченні Платона. Метафора печери. Ідея краси в діалозі «Бенкет».
5. Внесок Аристотеля в літературну теорію. Зміст та значення трактатів «Поетика» і «Риторика». Формування теорії літературних родів та її еволюція в науковому дискурсі.
6. Роль афінської школи в історичному становленні літературної теорії. Специфіка понять античної теорії: мімезис, пафос, катарсис.
7. Значення еллінської школи риторики в еволюції теоретичної науки про літературу. Внесок Марка Фабія Квінтіліана.
8. Значення для середньовічної естетики праць Орігена, Фотія, Боеція, Іоана Дамаскина, Томи Аквінського. Вплив християнської екзегези на формування жанрової системи літератури.
9. Концепція гармонії віри і розуму в естетичній філософії Томи Аквінського.
10. Принципи формування християнської естетики та розуміння прекрасного в Аврелія Августина. Виникнення християнського жанру сповіді. «Таємниця мого зцілення (сповідь)» Ф. Петрарки.
11. Специфіка розвитку літературної теорії і критики в період Ренесансу: ренесансна епістема; мультимітці епохи Відродження; феномен Данте за Г. Блумом; філософія мистецтва у «Суперечці живописця з поетом, музикантом і скульптором» Л. да Вінчі; особливості «Промови про людську гідність» Дж. Піко делла Мірандоли; есеїстика М. де Монтеня.
12. Принципи класицизму та теорія літературних стилів Н. Буало («Поетичне мистецтво»). Сильові антиномії класицизму і бароко.
13. Естетика і поетика XVII–XVIII ст.: «класична» епістема; картезіанство, міркування Б. Спінози, Г. Ляйбніца, Дж. Локка, Д. Г'юма, Б. Паскаля, Дж. Віко; ідейний рух Просвітництва.
14. Динаміка розвитку естетики і поетики у XIX ст.: праці Г. Лессінга, Й. Гердера, І. Канта, Ф. Шеллінга, Г. Гегеля, С. К'єркегора, братів Шлегелів. Романтизм і реалізм – метод, напрям, жанрова система, стиль. Письменники XIX ст. у ролі критиків і теоретиків.
15. Філософські ідеї Ф. Ніцше, дотичні до літературознавчої проблематики: «Народження трагедії з духу музики», аполлонівське і діонісійське начала в мистецтві.
16. Специфіка естетики і поетики XX ст.: історичний контекст, філософія,

НТР; «творча еволюція» А. Бергсона; «трагедія культури» Г. Зіммеля, феноменологія Е. Гуссерля; «літературно-художній твір» Р. Інгардена; «феноменологія сприйняття» М. Мерло-Понті; антропологія та екзистенціалізм.

17. Літературознавство як наука, його об'єкт, основні, додаткові та допоміжні галузі, місце в контексті сучасної гуманітаристики.
18. Терміни «епістема» і «дискурс» у значенні маркера літературних епох.
19. Мистецтво як культурологічна система й теоретичні інтерпретації цього поняття. Виокремлення окремих видів мистецтва із синкретичної системи. Теоретичні концепції генези та функцій мистецтва слова.
20. Історія літератури як галузь літературознавства.
21. Літературна критика як галузь літературознавства. Форми і жанри літературної критики. Типи критиків.
22. Літературний напрям як категорія поетики. Модернізм як культурологічний феномен (історія виникнення, ідейно-художнє підґрунтя, домінантні ознаки та знакові зразки). Модернізм в українській літературі та мистецтві. Модернізм як дослідницька проблема українських літературознавців.
23. Епічний рід та його жанрові різновиди.
24. Специфіка ліричного роду та теоретичні критерії його визначення.
25. Фонетичні особливості поетичної мови: урегульовані та неурегульовані повтори у віршованому тексті.
26. Функція стилістичних фігур в композиційній структурі вірша.
27. Жанрологічні критерії української лірики. Історичні етапи еволюції української поетичної форми. Теоретичні концепції сучасного українського віршознавства.
28. Художність як важливий аксіологічний критерій літературного тексту.
29. Художній образ як загально-естетична категорія, специфіка словесного художнього образу: система образів літературного твору, персонаж, герой, наратор, дійова особа, персоносфера.
30. Вплив літературознавчих ідей О. Потебні на інтерпретацію художнього образу. Внутрішня і зовнішня форма слова. Ідеї О. Потебні в контексті методології рецептивної поетики та інтертекстуальності.
31. Концепція хронотопу та її розвиток у працях Н. Копистянської. Часопростір як категорія сучасної поетики.
32. Поняття «сюжет», «фабула», «наратив». Фабульний і сюжетний час. Типи сюжетів і фабул.
33. Поняття композиції й архітекtonіки. Їхня специфіка в епічному, ліричному, драматичному творі. Функції паратекстуальних компонентів літературного тексту.
34. Аспекти змісту літературного твору: тема, ідея, проблематика, конфлікт.
35. Специфіка категорій «форма» і «зміст». Діалектика форми та змісту. «Закон» гармонії форми та змісту. Аспекти форми та змісту в літературному тексті. Формальний метод у літературознавстві.

- 36.Парадигми «автологія» і «троп». Специфіка понять «символ» і «алегорія» в інтерпретації теоретиків сучасності.
- 37.Метафора як спосіб образотворення. Специфіка літературної метафори.
- 38.Напрями світової літературної теорії ХХ–ХХІ ст.
- 39.Методологія як галузь літературознавства. Сучасні методологічні практики, методологічний підхід, методика аналізу, методологічний плюралізм. Методологія історичної та теоретичної поетики.
- 40.Жанрова специфіка епічних форм. Жанрологічні концепції Н. Копистянської, Ж.-М. Шеффера, О. Червінської, Т. Бовсунівської, О. Васильєва.
- 41.Специфіка біографічного методу в літературознавстві. Праці Ш. Сент-Бева. Використання біографічного методу сучасними українськими дослідниками: Т. Потніцева, В. Фесенко, Ю. Павленко, Т. Гундорова.
- 42.Процес формування компаративістики та культурно-історичної поетики. «Міграційна теорія» Т. Бенфея та її значення для становлення методологічних напрямків літературознавства. Поняття типології. Концепція І. Тена «раса-середовище-момент». Іван Франко – український представник культурно-історичного методу.
- 43.Онтологія міфу та його літературознавчі концепції. Міфопоетика.
- 44.Тлумачення поняття архетип за Іоаном Дамаскіним, К. Г. Юнгом, Г. Башлярм.
- 45.Сутність мови і смисл буття в онтології М. Гайдеггера.
- 46.Методологічна специфіка літературознавчої антропології.
- 47.Проблема дегуманізації мистецтва за Х. Ортега-і-Гассетом та М.Фуко.
- 48.Історія розвитку літературознавчої герменевтики: Платон, біблійна герменевтика, Ф. Шляєрмахер, В. Дільтей, М. Гайдеггер, Г. Гадамер, П. Рікер. Специфіка і завдання герменевтичного аналізу. Концепції герменевтичного кола і герменевтичного трикутника.
- 49.Рецептивна поетика. Концепції Г. Яусса та В. Ізера. Імпліцитний читач. Термінологічний сенс понять «письмо» – «текст» – «твір». Горизонт очікування, «місця невизначеності», антиципація тексту, перлокуційний ефект, сугестія. Українські рецептивні студії.
- 50.Концепція відкритого твору У. Еко.
- 51.Методологічна програма структуралізму. Структуралістські концепції К. Леві-Стросса, М. Фуко, Ж. Женетта, Р. Барта. Зміна методологічної програми в напрямку до постструктуралізму.
- 52.Специфіка методології постструктуралізму та деконструкції. Концепції «смерті суб'єкта» та «смерті автора». Теоретичні ідеї М. Фуко, Р. Барта, Ю. Крістєвої, Ж. Дерріда, П. де Мана, Дж. Міллера, Г. Блума.
- 53.Теорія інтертекстуальності у працях Ю. Крістєвої, Р. Барта, Ж. Дерріда, Ж. Женетта. Типи інтертекстуальності. Форми міжтекстуальних зв'язків. Інтертекстуальні студії в Україні.
- 54.Інтермедіальність як домінанта сучасної літератури. Поняття екфрази.
- 55.Методологічна специфіка наратології. Наративний аналіз тексту.
- 56.Методологічні концепції постколоніальної критики та

мультикультуралізму.

57. Методологічна специфіка гендерних студій.

58. Історичні передумови постмодернізму, специфіка постмодерністського тексту. Постмодерністські студії в Україні (праці С. Павличко, Т. Гундорової та ін.).

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Августин (Святий). Сповідь / пер. з лат. Ю. Мушака. Львів : Свічадо, 2008. 356 с.
2. Аквінський Тома. Компендіум теології. Київ : Кайрос, 2011. 424 с.
3. Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. / за ред. М. Зубрицької. Львів : Літопис, 2001. 832 с.
4. Антологія феміністичної філософії / пер. з англ. Б. Єгідиса. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2006. 800 с.
5. Арістотель. Політика. Поетика / пер. з давньогр. Б. Тена, О. Кислюка. Харків : Фоліо, 2023. 512 с.
6. Астрахан Н. Теорія літератури: основи, традиції, актуальні проблеми : навч. посіб. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 296 с.
7. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія : підручник / пер. з англ. О. Погинайко. Київ : Смолоскип, 2008. 360 с.
8. Барт Р. Фрагменти мови закоханого / пер. з фр. М. Філь, І. Магдиш. Львів : Незалежний культурологічний журнал «Ї», 2006. 283 с.
9. Башляр Г.. Фрагменти поетики вогню / пер. з фр. Р. Мардер. Харків : Фоліо, 2004. 144 с.
10. Безпечний І. Теорія літератури. Київ : Смолоскип, 2009. 388 с.
11. Бергсон А. Творча еволюція / пер. з фр. Р. Осадчука. Київ : Вид-во Жупанського, 2010. 316 с.
12. Білоус П. Теорія літератури : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2013. 325 с.
13. Блум Г. Західний канон. Книги та вчення століть / пер. з англ. О. Буйвола. Харків : Фоліо, 2024. 540 с.
14. Бовсунівська Т. Основи теорії літературних. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2008. 519 с.
15. Боецій С. Розрада від філософії / пер. з лат. А. Содомори. Львів : Апріорі, 2019. 208 с.
16. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство : підручник. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська акаме́дія», 2008. 430 с.
17. Васильєв Є. Сучасна драматургія: жанрові трансформації, модифікації, новації. Луцьк : ПВД «Твердиня», 2017, 532 с.
18. Г'юм Д. Трактат про людську природу /; пер. з англ. П. Насада. Київ : Видавничий дім «Всесвіт», 2003. 552 с.
19. Гайдеггер М. Дорогою до мови / пер. з нім. В. Кам'янця. Львів : Літопис, 2007. 232 с.
20. Галич О. Вступ до літературознавства : підручник. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2017. 324 с.
21. Гегель Г. В. Ф. Феноменологія духу / пер. з нім. П. Тарашука. Харків : Фоліо, 2019. 476 с.
22. Горбань А. Теорія літератури : навч. посіб. Житомир : ЖДУ імені Івана Франка, 2020. 233 с.

23. Гребенюк Т. Інваріантно-варіантний підхід до свідомості у психолінгвістичній теорії О. Потебні. *Гуманітарні виміри сучасної медичної освіти: міждисциплінарний діалог* / відп. ред. Д. Москвітін. Запоріжжя : ЗДМУ. 2020. С. 135–143.
24. Гундорова Т. Виклики сучасного світу і можливості гуманітарних наук у транзитну епоху. *Вісник Національної академії наук України*. 2025. № 5. С. 76–79.
25. Гундорова Т. Леся Українка. Книги Сивілли. Харків : Віват, 2023. 304 с.
26. Гундорова Т. Транзитна культура і постколоніальна травма. Київ : Віхола, 2024. 268 с.
27. Гусерль Е. Картезіанські медитації. Вступ до феноменології / пер. з нім. А. Вахтеля. Київ : Темпора, 2021. 304 с.
28. Гадамер Г.-Г. Герменевтика і поетика / пер. з нім. Київ : Юніверс, 2001. 280 с.
29. Дерида Ж. Письмо та відмінність / пер. з фр. В. Шовкуна. Київ : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2004. 600 с.
30. Дзик Р. Олександр Потебня і теорія інтертекстуальності. *Питання літературознавства*. 2010. Вип. 81. С. 37–44.
31. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів / пер. з англ. М. Гірняк. Львів : Літопис, 2004. 383 с.
32. Інгарден Р. Літературно-художній твір / пер. з нім. Л. Цибенко. Львів : Літопис, 2024. 484 с.
33. К'єркегор С. Страх і трепет. Діалектична лірика / пер. з дан. М. Худої. Львів : Апріорі, 2025. 184 с.
34. Кант І. Естетика / пер. з нім. Б. Гавришківа. Львів : Аверс, 2007. 360 с.
35. Ковалів Ю. Літературна герменевтика. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2008. 240 с.
36. Козлик І. Літературознавчий аналіз художнього тексту/твору в умовах сучасної міжнаукової та міжгалузевої взаємодії. Брно, 2020. 235 с.
37. Колошук Н. Порівняльне літературознавство: посібник. Київ : Вид. дім «Кондор», 2018. 424 с.
38. Конєва Т. Загальні тенденції літературного процесу: теоретичний аспект. *Філологічні науки*. 2020. № 32. С. 33–37.
39. Копистянська Н. Жанр, жанрова система у просторі літературознавства. Львів : ПАІС, 2005. 368 с.
40. Костенко Н. Українське віршування ХХ століття : навч. посіб. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2006. 287 с.
41. Крістева Ю. Полілог / пер. з фр. П. Тарашука. Київ : Юніверс, 2004. 480 с.
42. Лановик М., Лановик З. «Армія метафор» у науковому дискурсі. *Питання літературознавства*. 2020. № 101. С. 64–87.
43. Лановик З. *Hermeneutica Sacra*. Тернопіль : Редакційно-видавничий відділ ТНПУ, 2006. 587 с.
44. Леві-Строс К. Структурна антропологія / пер. з фр. З. Борисюк. Київ : Основи, 2000. 391 с.
45. Левчук Т. Феномен літературності. Луцьк : ПВД «Твердиня», 2018. 368 с.
46. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці : Золоті литаври, 2001. 636 с.
47. Літературознавчий словник-довідник / Р. Гром'як та ін. Київ : ВЦ «Академія», 2007. 752 с.
48. Локк Дж. Розвідка про людське розуміння : у 4-х кн. / пер. з англ. Н. Бордукова. Харків : Акта, 2002.

49. Мельничук О., Гриців Н. Наратологія: постструктуралістське розуміння художнього тексту. *Академічні студії. Серія «Гуманітарні науки»*. 2023. № 1. С. 76–83.
50. Мерло-Понті М. Феноменологія сприйняття / пер. з фр., О. Йосипенко, С. Йосипенка. Київ : Український центр духовної культури, 2001. 552 с.
51. Монтень М. Проби : в 3 т. / пер. з фр. А. Перепаді. Київ : Дух і Літера, 2005–2007.
52. Наливайко Д. Теорія літератури й компаративістика. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська акамедія», 2006. 348 с.
53. Нич Р. Світ тексту: постструктуралізм і літературознавство / пер. з пол. О. Галети. Львів : Літопис, 2007. 316 с.
54. Ніцше Ф. Ранкова зоря. Думки про моральні передсуди. Київ : Темпора, 2018. 798 с.
55. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. Київ : Основи, 2024. 632 с.
56. Паскаль Б. Думки / пер. з фр. А. Перепаді, О. Хоми. Київ : Дух і Літера, 2009. 704 с.
57. Пахаренко В. Секрети мистецтва слова. Київ : ВД «Освіта», 2023. 408 с.
58. Петрарка Ф. Таємниця мого зцілення (Сповідь) / пер. В. Чайковського. Харків : Фоліо, 2014. 180 с.
59. Платон. Бенкет / пер. з давньогр. У. Головач. Львів : Вид-во Українського католицького університету, 2005. 178 с.
60. Потебня О. Поетика, або $x = a < A$ (лекції з теорії словесности). Львів : Апріорі, 2022. 135 с.
61. Рікер П. Сам як інший / пер. з фр. В. Андрушка, О. Сирцової. Київ : Дух і Літера, 2002. 456 с.
62. Спіноза Б. Теологічно-політичний трактат / пер. з лат. В. Литвинова. Харків : Фоліо, 2018. 410 с.
63. Тичініна А. Від структуралізму до постструктуралізму: мотивація зміни методологічної траєкторії у досвіді Мішеля Фуко. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філологія*. 2022. Вип. 26–27. С. 172–179.
64. Тичініна А. Сучасні методологічні практики : навч.-метод. посіб. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2018. 160 с.
65. Ткаченко А. Мистецтво слова. Основи літературознавства. Київ : Ліра–К., 2025. 472 с.
66. Туренко В. Між земним і небесним: тексти піфагорійців. Київ : Дух і Літера, 2025. 704 с.
67. Ференц Н. Теорія літератури та основи естетики : навч.-метод. посіб. Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 104 с.
68. Фуко М. Наглядати й карати / пер. з фр. П. Тарашука. Київ : Комубук, 2023. 452 с.
69. Червінська О. Аргументи форми. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2015. 383 с.
70. Шевельов Ю. Вибрані праці : у 2 кн. Кн. 2: Літературознавство. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська акамедія», 2008. 1152 с.
71. Юнг К. Г. Архетипи і колективне несвідоме / пер. з нім. К. Котюк. Львів : Астролябія, 2013. 587 с.
72. Яус Г. Р. Досвід естетичного сприйняття і літературна герменевтика / пер. з нім. Р. Свято і П. Тарашука. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2011. 622 с.

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

1. Проблема періодизації історії української літератури.
2. Нова академічна «Історія української літератури» у 12-ти томах.
3. Періодизація давньої української літератури. Стан і проблеми вивчення давньої української літератури. Давня українська література доби раннього та зрілого Середньовіччя.
4. Перекладна та оригінальна література. Початки українського літописання. "Повість временних літ". Київський літопис. "Слово о полку Ігоревім" – видатна пам'ятка давньої української та світової літератури. Українська література пізнього Середньовіччя.
5. Галицько-Волинський літопис.
6. «Києво-Печерський патерик» – «золота книга українського письменного люду» (М. Грушевський).
7. Творчість українських поетів латинською мовою.
8. Українська література Відродження та раннього Бароко.
9. Полемічна література, причини її виникнення та основні етапи розвитку.
10. Початки українського книжного віршування.
11. Українська література зрілого Бароко. Розвиток поезії та шкільної драми.
12. Козацькі літописи: зміст, історичні постаті, значення.
13. Українська література пізнього Бароко. Розвиток поезії.
14. Зародження й розвиток української інтермедії та вертепної драми (XVII–XVIII ст.).
15. Розвиток української літописно-повістєвої прози у другій половині XVIII ст. "Історія Русів".
16. Феофан Прокопович як поет і драматург. Лірика XVIII ст. Іван Мазепа як поет.
17. Філософські погляди Григорія Сковороди, новаторський характер його поезії. Художня своєрідність байок і притч Григорія Сковороди.
18. Суспільно-політичні та історико-культурні передумови розвитку української літератури першої половини XIX ст.
19. Поняття «Нова українська література» та періодизація цього етапу української літератури.
20. Літературні журнали та альманахи I половини XIX століття.
21. Суть просвітительського реалізму як творчого методу.
22. «Енеїда» Івана Котляревського та її значення в історії української літератури.
23. Художня своєрідність драми Івана Котляревського «Наталка Полтавка».
24. Основні тенденції розвитку байки в українській літературі першої половини XIX ст.
25. Петро Гулак-Артемівський як байкар-класик нової української літератури.
26. Український сентименталізм. Своєрідність сентиментально-реалістичної прози Григорія Квітки-Основ'яненка.
27. Драматургія Григорія Квітки-Основ'яненка.

28. Романтизм як естетична проблема. Український літературний романтизм. Основні осередки романтичного руху. Тематично-стильові течії українського романтизму.
29. Українська романтична поезія першої половини XIX ст., її жанрово-стильові течії.
30. Жанрові особливості романтичної поезії першої половини XIX ст.
31. Своєрідність творчості найвидатніших поетів-романтиків. Кирило-Мефодіївське товариство, „Книги буття українського народу”.
32. Культурно-літературне відродження в Західній Україні.
33. Діяльність та творчість гуртка „Руська трійця”, їх альманах „Русалка Дністрова”.
34. Українська романтична проза.
35. Українська романтична драма першої половини XIX ст.
36. Пантелеймон Куліш та його місце в літературному процесі першої половини XIX ст. (поезія, видавнича діяльність).
37. Взаємопроникнення реалістичної та романтичної художніх систем в романі Пантелеймона Куліша «Чорна рада», питання історичної та художньої правди у творі, проблематика, основний конфлікт.
38. Своєрідність прози Є. Гребінки.
39. Життєвий і творчий шлях Тараса Шевченка. Періодизація його творчості. Перший «Кобзар» Тараса Шевченка і його оцінка тодішньою літературною критикою.
40. Рання творчість Тараса Шевченка: проблематика, жанрова своєрідність. Історична тема в ранній творчості Тараса Шевченка.
41. Творчість Тараса Шевченка періоду «трьох літ» як результат еволюції суспільно-політичних та філософсько-естетичних поглядів поета.
42. Поеми Т. Шевченка «Сон» і «Кавказ»: проблематика, жанрова своєрідність.
43. Поема-містерія Т. Шевченка «Великий льох».
44. Проблеми виховання нації в посланні «І мертвим, і живим...».
45. Життя і творчість Тараса Шевченка періоду заслання. Цикл «В казематі».
46. Життя і творчість Тараса Шевченка 1857 – 1861 рр.
47. Поеми Т. Г. Шевченка про жіночу долю.
48. Автобіографізм повістей Тараса Шевченка.
49. Вияв естетичних принципів Тараса Шевченка в триптиху «Доля», «Муза», «Слава».
50. Щоденник («Журнал») Тараса Шевченка як джерело відомостей про життя й оточення поета.
51. Значення творчості Тараса Шевченка в історії української та світової літератури. Досягнення вітчизняного шевченкознавства.
52. Журнал «Основа» і розвиток української літератури середини XIX ст.
53. Роман Анатолія Свидницького «Люборацькі».
54. Своєрідність прози Олекси Стороженка.
55. Розвиток поезії 50-60-х рр. XIX ст.

56. І. Франко про епігонів творчості Т. Шевченка.
57. Літературна дискусія 70-90-х рр. ХІХ ст. Роль М. Драгоманова та Б. Грінченка у розвитку літературної критики цього часу.
58. Мотиви й образи поезії Ю. Федьковича.
59. Особливості прози Ю. Федьковича, проблематика, характери.
60. Мотиви творчості Сидора Воробкевича.
61. Проблематика «малої прози» Марка Вовчка.
62. Своєрідність композиції, образи-характери повісті Марка Вовчка «Інститутка».
63. Жанрове розмаїття поезії Л. Глібова.
64. Ідейно-художня своєрідність, новаторство поезії С. Руданського.
65. Новаторський характер поезії 70–90-х рр. ХІХ ст.
66. Поезія М. Старицького.
67. Жанрово-тематичне багатство поезії Б. Грінченка.
68. Мотиви й образи поезії П. Грабовського.
69. Новаторський характер прози 70–90-х рр.
70. Проблематика «малої прози» І. Нечуя-Левицького.
71. Проблематика повістей І. Нечуя-Левицького «Микола Джеря» та «Кайдашева сім'я».
72. Проблема денаціоналізації в трактуванні І. Нечуя-Левицького.
73. Історична й художня правда в романах І. Нечуя-Левицького «Князь Єремія Вишневецький» та «Гетьман Іван Виговський».
74. Проблематика малої прози Панаса Мирного. Проблематика та образи-персонажі повістей Панаса Мирного «Голодна воля» та «Лихо давнє й сьогочасне».
75. Проблематика та образи-персонажі роману Панаса Мирного «Хіба ревуть воли, як ясла повні?».
76. Проблематика та образи-персонажі роману Панаса Мирного «Повія».
77. Розвиток прози на західноукраїнських землях у 70–90-х рр. ХІХ ст.
78. Проблематика творчості М. Павлика та Н. Кобринської.
79. Новаторський характер драматургії 70–90-х рр. ХІХ ст.
80. Родина Тобілевичів і розвиток українського театру.
81. Жанрово-тематичне багатство драматургії М. Старицького.
82. Джерела драматургії М. Кропивницького.
83. Жанрово-тематичне розмаїття драматургії І. Карпенка-Карого.
84. Життєво-творчий шлях І. Франка. Визначна роль письменника в літературному процесі, в критиці та літературознавстві.
85. Мотиви й образи збірки І. Франка «З вершин і низин», як етапного явища в українській літературі. Прочитати напам'ять один з віршів.
86. Мотиви й образи збірок І. Франка „Зів'яле листя” та «Із днів журби».
87. Проблематика, мотиви й образи поетичних збірок І. Франка «Мій ізмарагд», та «Semper tūo».
88. Проблематика та характери „Бориславських оповідань І. Франка».
89. Проблематика сатиричних оповідань І. Франка.
90. Мотиви й образи оповідань І. Франка з життя дітей.

91. Новаторський характер повісті І. Франка „Борислав сміється”.
92. Художня трансформація біблійного сюжету в поемі І. Франка „Мойсей”.
93. Проблематика поеми І. Франка «Іван Вишенський» та її роль у розвитку української історико-біографічної літератури.
94. Модернізм як синкретичне явище в українській літературі кінця XIX – початку XX століть.
95. «Молода муза» та творчість її представників контексті розвитку української літератури початку XX ст. (Василь Пачовський, Петро Карманський, Остап Луцький, Михайло Яцків, Степан Чарнецький та ін.).
96. Основні мотиви лірики Лесі Українки.
97. Ліро-епічні поеми Лесі Українки.
98. Тематика і проблематика драматургії Лесі Українки («Одержима», «Вавілонський полон», «На руїнах», «Кассандра», «В катакомбах», «У пущі», «Камінний господар», «Бояриня», «Лісова пісня» та ін.).
99. Лірична та гумористично-сатирична поезія Володимира Самійленка.
100. Поетична творчість Миколи Вороного.
101. Поезія Олександра Олеся.
102. Тематичне й жанрове багатство української прози кінця XIX – поч. XX ст.
103. Поетична творчість Богдана Лепкого. Жанрово-тематичне багатство прози Богдана Лепкого.
104. Творчість Михайла Коцюбинського: періодизація, стильові особливості, тематика, проблематика, характери.
105. Життєво-творчий шлях Ольги Кобилянської. Мала проза письменниці.
106. Повістева творчість Ольги Кобилянської: тематика, проблематика, образи-персонажі.
107. Роман Ольги Кобилянської «Апостол черні».
108. Поетична творчість Агатангела Кримського.
109. Роман «Андрій Лаговський» у контексті розвитку української прози кінця XIX – початку XX ст.
110. Василь Стефаник – майстер психологічної новели.
111. Творчість Леся Мартовича. Жанри, проблеми, образи-характери.
112. Життєво-творчий шлях Марка Черемшини.
113. Творчість Осипа Маковея.
114. Проза Степана Васильченка і Архипа Тесленка: тематика, проблематика, образи-персонажі.
115. Новаторський характер прози і драматургії Володимира Винниченка.
116. Творчість Гната Хоткевича.
117. Літературно-мистецькі організації на Україні 20–30-х рр.
118. Розмаїття стильових течій в українській літературі 20 – поч. 30-х років і літературна дискусія 1925–1928 рр.

119. Творчість Павла Тичини. Ідейно-стильові особливості, проблематика.
120. Лірика і поеми В. Сосюри. Значення поеми «Мазепа».
121. Проблематика і художня своєрідність прози М. Хвильового.
122. Творчість Остапа Вишні й становлення сатири й гумору. Жанри, образи-характери.
123. Творчість М. Йогансена, Г. Косинки.
124. Проблематика прози В. Підмогильного, В. Барки.
125. Проблематика творчості І. Багряного («Сад Гетсиманський», «Тигролови»).
126. Повість У. Самчука «Марія». Проблематика, образи-характери.
127. Драматургія М. Куліша: жанри, проблеми.
128. Своєрідність поезії М. Зерова, М. Драй-Хмари, Є.Плужника, В. Свідзінського.
129. Історичні умови розвитку літератури 30–50-х років та її загальна характеристика.
130. Олександр Довженко – творець жанру кіноповісті. Проблематика, галерея образів кіноповісті О. Довженка «Україна в огні».
131. Розвиток сатирично-гумористичної літератури воєнної і повоєнної доби.
132. Головні тенденції розвитку прози 1935–1959 років.
133. Основні тенденції поезії 1935–1959 років.
134. Життєва основа романістики М. Стельмаха.
135. М. Бажан – майстер епічної поезії.
136. Лірика і ліричний епос М. Рильського.
137. П. Тичина, М. Рильський, М.Бажан, М. Зеров – перекладачі й дослідники літературного процесу.
138. Драматургія 1935–1959 рр. Здобутки й втрати.
139. Творчість І. Кочерги.
140. Поетична творчість «вісниківців» («пражан»).
141. Публіцистика Олени Теліги та Олега Ольжича.
142. Синтез реалізму та романтизму в творчості Ю.Яновського.
143. Творчість А. Малишка.
144. Проблематика творчості О. Гончара.
145. Історичні романи П.Загребельного: проблематика, характери, значення.
146. Творчість П. Панча.
147. Значення мемуарів Ю.Смолича для висвітлення літературного процесу ХХ століття.
148. Тема війни в українській прозі 40–50-х років.
149. Особливості літературного процесу в Україні кінця 50 – поч. 60-х років.
150. Суспільно-історичні умови розвитку літератури в Україні кінця 50-х – початку 60-х рр. ХХ ст.

151. Українська література в умовах соціального й духовного застою кінця 60-х – початку 80-х років ХХ ст.
152. Соціально-політичні умови розвитку суспільства і літератури 80-90-х років ХХ ст.
153. Повернення імен і творів несправедливо репресованих письменників. Публіцистична та філософська лірика 60-90-х рр.
154. Українська ліро-епічна поема 60-90-х років ХХ ст.
155. Розвиток жанрів — великої прози в українській літературі 60-90-х рр. ХХ ст.
156. Українські майстри художнього перекладу (60-90-ті рр. ХХ ст.). Творчість Василя Земляка в контексті розвитку української прози ХХ ст.
157. Проза Павла Загребельного: тематика, проблематика, образи-персонажі.
158. Проза Юрія Мушкетика: тематика, проблематика, образи-персонажі. Новелістика та повісті Григора Тютюнника.
159. Творчість Євгена Гуцала.
160. Проза Ірини Вільде.
161. Проза Романа Іваничука: тематика, проблематика, образи-персонажі.
162. Новаторство прози Володимира Дрозда.
163. Творчість Валерія Шевчука в контексті розвитку української прози другої половини ХХ –початку ХХІ ст.
164. Творчість Дмитра Павличка.
165. Творчість Ліни Костенко.
166. Творчість поетів Київської (Лаврської) школи в контексті розвитку української поезії другої половини ХХ – початку ХХІ ст. (Віктор Кордун, Микола Воробйов, Михайло Григорів та ін.).
167. Творчість Ігоря Калинця.
168. Духовно-інтелектуальний вимір у творчості поетів Нью-Йоркської групи (Богдан Бойчук, Богдан Рубчак, Юрій Тарнавський та ін.).
169. Творчість поетів-шістдесятників (Іван Світличний, Іван Драч, Микола Вінграновський, Василь Симоненко, Ліна Костенко, Ірина Жиленко та ін.).
170. Творчість Василя Стуса.
171. Поетична творчість Тараса Мельничука.
172. Творчість поетів-«вісімдесятників» Василя Герасим'юка Ігоря Римарука, Івана Малковича та ін.
173. Проза Юрія Андруховича.
174. Роль і місце літературної критики в сучасному літературному процесі. Проза, есеїстика та публіцистика Оксани Забужко.
175. Проблеми фемінізму в сучасній українській літературі (на матеріалі художніх творів і наукових досліджень).
176. Пошуки української драматургії в ХХ столітті. Проблеми розвитку жанру та його сучасні перспективи.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Агєєва В. Жіночий простір. Феміністичний дискурс українського модернізму. Київ: Факт, 2003. 320 с.
2. Антофійчук В. Нова українська література. Кінець XVIII – перші десятиріччя XIX століття. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. 600 с.
3. Бернадська Н.І. Український роман: теоретичні проблеми і жанрова еволюція. Київ: Академвидав, 2004. 368 с.
4. Білоус П. В. Історія української літератури XI – XVIII ст. Київ: ВЦ «Академія», 2009. 424 с.
5. Білоус П. В. Українська література XI – XVIII ст.: Навч. посіб. для самостійної роботи студента. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 360 с.
6. Бовсунівська Т. Історія української естетики першої половини XIX століття. Київ: Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2001. 320 с.
7. Возняк М. Історія української літератури. Упоряд., передм. М. Гнатюка. 2-ге вид., випр. Львів: Світ, 2012. 872 с.
8. Галета О. Від Антології до Онтології: антологія як спосіб репрезентації української літератури кінця XIX – початку XXI століття: Монографія. Київ: Смолоскип, 2015. 640 с.
9. Грабович Г. До історії української літератури: Дослідження, есеї, полеміка. Київ: Критика, 2003. 632 с.
10. Гундорова Тамара. Проявлення Слова. Дискурсія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. Львів: Літопис, 1997. 300 с.
11. Єфремов С. Історія українського письменства. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 902 с.
12. Задорожна Л. Історія української літератури кінця XVIII – 60-х рр. XIX ст. Київ: Київський університет, 2008. 480 с.
13. Зборовська Н. Код української літератури. Проект психоісторії новітньої української літератури. Київ: Академвидав, 2006. 504 с.
14. Зборовська Н.В. Психоаналіз і літературознавство. Київ: Академвидав, 2003. 392 с.
15. Зеров М. Українське письменство XIX ст. Від Куліша до Винниченка (Нариси з українського новітнього письменства): статті. Дрогобич: Відродження, 2007. 566 с.
16. Історія української літератури XIX ст. У 3-х кн. Київ: Либідь, 1997.
17. Історія української літератури XIX століття (70-90 роки): У 2-х кн. За ред. О. Д. Гнідан. К.: Вища школа, 2002.
18. Історія української літератури : у 12 т. Т. 1–4, 7. К.: Наук. думка, 2013–2020.
19. Історія української літератури XIX століття: У 2 кн. За ред. акад. М. Г. Жулинського. К.: Либідь, 2005.
20. Ковалець Л. М. Історія української літератури першої половини XIX століття: конспект лекцій. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2011. 100 с.
21. Ковалів Ю. Історія української літератури кінця XIX – початку XXI ст.: підручник : У 10 т. Київ : ВЦ „Академія”, 2013 – 2021. – Т. 1 – 8.
22. Кузнецов Юрій. Імпресіонізм в українській прозі кінця XIX – початку XX ст.: Проблеми естетики і поетики. Київ: Зодіак-ЕКО, 1995. 304 с.
23. Марко В.П. Аналіз художнього твору. К.: Академвидав, 2013. 280 с.
24. Марочко В. Зачарований Десною. Історичний портрет Олександра Довженка. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 285 с.
25. Моклиця М.В. Модернізм в українській літературі XX століття : Навчальний посібник. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2017. 392 с.
26. Моклиця М.В. Модернізм як структура: філософія, психологія, поетика. Луцьк: Руд.-вид. відд. Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2002. 391 с.

27. Моренець В. Національні шляхи поетичного модерну першої половини XX ст.: Україна і Польща. Київ : Основи, 2002. 327 с.
28. Наєнко М. Українське літературознавство. Школи. Напрями. Тенденції. Київ: ВЦ «Академія», 1997. 320 с.
29. Наєнко М.К. Історія українського літературознавства і критики. Київ: Академвидав, 2010. 520 с.
30. Обертас О. Український самвидав: Літературна критика та публіцистика (60-ті – початок 70-х років): Монографія. К.: Смолоскип, 2010. 300 с.
31. Павличко С. Теорія літератури. К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2002. – 680 с.
32. Павлишин М. Постколоніальна критика і теорія. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки XX століття. Львів: Літопис, 1996. С. 531 – 534.
33. Патетичний фрегат: Роман Юрія Яновського «Майстер корабля» як літературна містифікація. Упоряд. В. Панченко. Київ: Факт, 2002. 344 с.
34. Піхманець Р. Із покутської книги буття. Засади творчого мислення Василя Стефаника, Марка Черемшини і Леся Мартовича : Монографія. Київ : Темпора, 2012. 580 с.
35. Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2002. 392 с.
36. Тарнашинська Л. Українське шістдесятництво: Профілі на тлі покоління (Історико-літературний та поетикальний аспекти). Київ: Смолоскип, 2010 632 с.
37. Чижевський Д. Історія української літератури. Київ : ВЦ „Академія”, 2008. 568 с.
38. Чижевський Д. Українське літературне бароко. Київ: Обереги, 2003. 576 с.
39. Шевченківська енциклопедія: У 6 т. Т. 1 – Т. 6. Київ : НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка, 2012 – 2015.
40. Шевчук В. Муза Роксоланська: Українська література XVI – XVIII століть: У 2 кн. Книга перша: Ренесанс. Раннє бароко. Київ: Либідь, 2004. 400 с.; Книга друга: Розвинене бароко. Пізнє бароко. Київ : Либідь, 2005. 728 с.
41. Шкандрій М. В обіймах імперії: Російська і українська літератури новітньої доби. Київ: Факт, 2004. 496 с.
42. Шумило Н. Під знаком національної самобутності: Українська художня проза і літературна критика кінця XIX – поч. XX ст. Київ: Задруга, 2003. 354 с.